

Brasiovu 12 Noembre n. 1873.

Reintrunirea parlamentelor în diverse state ale Europii a reintratu la ordinea dilei. Senatul imperialu alu Austriei s'a deschisu in 5 Noembre prin Maiestatea sa imperatoriulu cu tóta solenitatea serbatorésca. Cuventulu de tron beneventandu senatul alesu prim'a data prin alegeri directe dice, ca a inceputu a nou'a epoca a vietii constitutionale, ca-ce representanti'a imperiului prin alegeri nemidiulocite si a capetatu nedependenti'a, fiinduca s'a castigatu terenulu, pe care tôte partitele -si potu da deplina expressiune pretensiuniloru si dorintieloru sale. „Fara a ataca drepturile garantate singuriteloru provincie“ dice mesagiulu, „veti inainta unitatea si puterea imperiului; fora a neglige interesele deosebiteloru popôra veti face destulu necesitatiloru statului“ sacrificanduve pentru resolvirea marei si dificilei probleme si applanandu controversele spre a intemeia pacea interna pentru durata.“ Déca aceste cuvinte esite din rostulu parintelui popôreloru le'ar' lua de punctu de manecare si de problema de executare ambele regimã dualiste ale monarchiei Austro-Ungare si partitele domnitôrie, s'ar' apropiã si epoc'a multumirei tieriloru si a popôreloru respective; inse ceea ce simtiendu pronunçã monarchulu, stapanii dela putere in giurulu lui o intortôca in interesulu suprematiei loru preste popôre, si adeca tanjesce pacea interna si din colo si din cöce. Mesagiulu dupa apromiterea proiecteloru de legi inchia: „Pe tôte terenule vietii publice stavilele, ce se opunea impedecandu liber'a miscare, s'au delaturatu si s'a incalcatu drumulu, care duce la resolvirea marei probleme: Spre unirea popôreloru Austriei intr'unu statu puternicu, portatu de ideele dreptului si ale libertatii.“ Cuvinte, alu caroru farmecu de putere trece preste barierele separatismului. —

In Pest'a inca s'a redeschisu diet'a in 8 Nov. la 12 ôre; cá opariti se aratara deputatii, candu audira, ca Ghyzsi capulu stangaciloru si a depusu mandatulu de deput. la Comaromiu, parasindu-si partit'a. Chiaru Deak inca-si arata dorerea si facu propunerea, ca camer'a legislativa se-si depuna in protocolu parerea de reu de acêsta perdere, ceea ce se i se comunice, si diet'a a primitu. Partitele suntu apröpe de dissolutiune, se afla perplexe. — Clericalii si conservatorii voru a esi cá oleiulu desupra la carma, si ar' aduna bucurosi tôte fractiunile si ale nationaliloru, dör' voru face majoritate, inse cu ce pretiu? Voru fi ei mai ecuitabili catra nationali? Credat jud. A.

In Germani'a inca s'au finitu alegerile cu resultatu, ca majoritatea a esitu liberale cu voturile ultramontaniloru progresisti; inse facia cu Bismark libertatea n'are prestigiulu seu.

In Franci'a totu in Versailles se deschise parlamentulu in 5 Nov. Mesagiulu maresialului presiedinte alu republicei Mac-Mahon se plange de agitaciunile spiriteloru, pentru ca pana si satele demonstrara pentru republica in contra monarchistiloru; si cere, cá se se aduca legi, care se inlature agitaciunile paralisatôrie de actiuni si se intemeeze puterea executiva. Buffet cá alesu presiedinte camerei da iniciativa desbateriloru si Changarnier propune de urgentia prolongarea poterii lui Mac-Mahon pe 10 ani si stang'a propune convocarea altei camere pe 4 Ian. spre a se decide difinitivu

form'a regimelui. Regimulu si o majoritate de 14 primesce propunerea lui Changarnier care se si da comisiunii spre referada.

Asia republicanii cu bonartistii cu totu intrunira 348 facia cu majoritatea conservatôria si monarchista de 362 votari; 10. ani se pôte intari monarchismulu, dör' si republicanismulu. —

Conflictulu Austriei cu Turci'a pentru bosniaci s'a aplanatu, danduse satisfactiune cu stramutarea chefului persecutoriulu si amnestierea refugiti oru bosniati a se reintörce.

In Serbi'a inca s'a schimbatu ministeriulu prin influinti'a Austro-Ungara.

Scupcin'a se intrunesce in 15 Nov. deodata cu camerile Romaniei.

In Romani'a exercitiile armatei si ale militiei pe totu loculu au doveditu rezultate preste tóta asteptarea. Pana si copii mai vertosu de preste Oltu dederu cu miile spectacule admirabile in exercitie si manevre, si ministrulu gen. Florescu lea apromisu pusce-muschetöne. Dieulu Marte e cantatu si intre copii. —

„Trompet'a Carpatiloru“ intr'unu art. **Armarea**, are aceste:

Manevrele, concentrarile de estu-timpu de tóta arm'a, sunt mai pre susu de catu sperantiele oricarui cutediatoriu in sperantie. Militiile mai alesu, dau una incuragiare nationale, démua de observatu. In 15 dile, celu ce n'a pusu man'a pre arma de candu e elu, manevrãza in batalionu in corpu de armata.

Copii ne-au datu unu spetaculu admirabile estu-timpu preste Oltu mai alesu.

Ce credeti, iubiti lectori, cari n'ati veditu acestu spectaculu incantatoriu? Apröpe la una miia copii representandu tôte scölele, pre cele incepatöre cá si gimnasiulu, pre cele publice cá si pre cele private: una miie copii pre una campia lucia manevrandu cu istetime la comand'a vechiloru sörgenti instructori!

D. Colonelu Logadi, prefectulu distrijetului Doljiu, arméza Romani'a mica si a gasitu in acêsta patria a braviloru, pre fii panduriloru lui Tudoru, pre stranepotii Buzesciloru, Calomfiresciloru si Farcasiloru. Ei intielegu resunetulu trombitiei, precumu orfanulu ar' intielege vocea numai ce perdue.

Generalu Florescu, care a parcuratu tóta tier'a si a visitatu tôte concentratile, M. S. Voda care cu dreptu cuventu se pôte dice regeneratoru alu Romaniei, au fostu fôrte satisfacuti de acestu progresu neasceptatu.

Generalu Florescu a fagaduitu copiiloru ostasi se le tramita pusce muschetöne pentru anulu viitoru.

Militiele Iasiului si ale Romanului se dice ca au fostu de minune.

Omenii suntu. Natur'a si spiritulu militaru se desvolta rapede in descendentiile legiuniloru romane, in stranepotii ositeniloru lui Stefanu, lui Tiepesiu, lui Radu si lui Michaiu, Romani'a merge intréga pre marsiulu lui Cârlova. Totu Romanulu 'si-a adusu aminte, ca elu a fostu si trebuie se fia ostasiu.

Arme nu sunt! Arme nu sunt destule, si pentru aceea totu patriotulu luminatu diu camera cá si de pre banc'a ministeriale, trebuie se cöra arme cu ori-ce pretiu.

Una suta mii pusce sunt de neaperata trebuintia. Se facemu tôte economiile, tôte economiile posibile, se taiamu in carne viue spre economii in tôte ramurile Statului, si se ne mai cumperamu indata una suta mii pusce, fia si platite cu annuitati.

Statulu Romanu 'si-a luatü aventulu se -si prindia loculu spre finele seculului alu XIX, pre care 'l-a tinutu in secolulu alu XV, alu XVI si alu XVII.

Nenorocitu Romanulu, care nu va contribuf cu vointia, cu graiulu si cu fapt'a, se dea drumu a-cestui aventu!

Se nu mai damu parã pre nimicu; destulu cu construirile si cu drumurile de ferru. Se ne cumperamu arme. Este singur'a cheltuëla bine cuventata de toti cati dorescu se aibe una patria fôrte si respectata.

Cái si pusce ne trebuescu! Avemu mai bine de déue sute tunuri, si nu suntu nici diumetate montate.

Tôte asociatiunile nôtre, in locu se fia pentru immultirea cáiloru, pentru imbunatatirea viteiloru etc., tintescu tôte numai spre manipulati'a baniloru, in care arta nu vomu puté adjuge nici odata pre jidovi.

Ce facu proprietarii de mosii intinse? Erau una-data herghelii in tiërã; unde mai sunt astadi? Fânatiurile putrezescu in clai de cate trei patru anni si veri-una dóue, trei herghelii de luxu in tiërã, abiã dau cate cinci, siesse cá pe anu.

Cái si pusce trebuie se fia parol'a de ordine astadi in totu Romanulu de orce versta si de orce stare sociale. **Cesaru Bolliacu.**

Fundatiune de noua academia si noi?

Excel. sa d. episcopu romanu catolicu in Transilvania Mihaile Fogarasy de Gyergyó-Szt.-Miklos serbã in 28 Oct. jubileulu, diu'a la 50 ani decandu se santise ca préutu. Tôte diariile maghiare descriu serbarea acea si fapte multe, multe generose ale barbatului acestuia, ce le seversi in acestu restimpu de ani. Din tóta diecesea acursera reprezentanti de onóre. Spre a felicita pre nestorulu pastoriu, ma serbara petutindenea si institutele scolari si comunele besericesci respective aceasi di, reinnoindu memori'a fapteloru si prin gratulari. Cu acêsta ocasiune facu una fundatiune demna de imitatu, care se ne atraga si atentiunea nôtrea. A menitu 100 mii fr. pentru redicarea catu mai curundu a unei accademii de drepturi in Alba Iuli'a. Noi n'avemu accademia de locu in tóta Austro-Ungaria, precandu maghiarii au si universitati si sasii accademia de drepturi si totu se incörda a le mai imultí. Candu va deveni ôre si romanulu la atata maturitate, cá se se convinga, ca fora de accademia, fora de o cununa intréga de institute de cultura inalta, ér' va stagna in nepotinti'a de a-si funda unu viitoriu mai respectatu, mai securu atatu politicu catu si culturale? Va mai trece acêsta necesitate neurgitata? Poterile unite tôte le facu, numai se fia barbati sacrificatori si mai interesati de acêsta problema. Ca dör' contrari nu va avé!!! —

Despre scölele romanesci din Banatu.

Este unu diariu romanescu in Ungari'a, care se ocupa desu si cu mare passiune de affacerile ro-

